

HASZNÁLT AUTÓK

- A használt autóeladások száma messze meghaladja az új autóeladások számát, ugyanakkor a külföldről behozott használt autók egyre nagyobb hányadot tesznek ki.
- A hazai személygépkocsi-állomány átlagos életkora folyamatosan növekszik. 2015-ben az átlagos kor 13,7 év volt. Az importált járművek többsége szintén 10 évesnél idősebb.
- A kilométeróra-visszatekerése a jármű műszaki állapotának téves értékeléséhez vezet, mely az ármanipuláción kívül számos egyéb káros következménnyel is jár.
- A kilométeróra manipulálása (tetten érés esetén) egy év szabadságvesztéssel sújtható.
- A KEKKH 2012 januárja óta központilag regisztrálja a magyarországi autók futásteljesítményét a műszaki vizsgák és a tulajdonosváltások alkalmával.
- A KEKKH Gépjármű-adat-lekérdező felületén lekérhetőek a Magyarországon forgalomba helyezett autók bizonyos adatai, többek között a nyilvántartásban szereplő kilométeróra-állások.

A Kormány [T/12742.](#) számon nyújtotta be a közlekedéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló javaslatát. A javaslat többek között kitér a használt járművek biztonságának növelésére. Jelen Infojegyzet a használt autók és a kilométeróra-manipulálás témájával foglalkozik.

Statisztikák

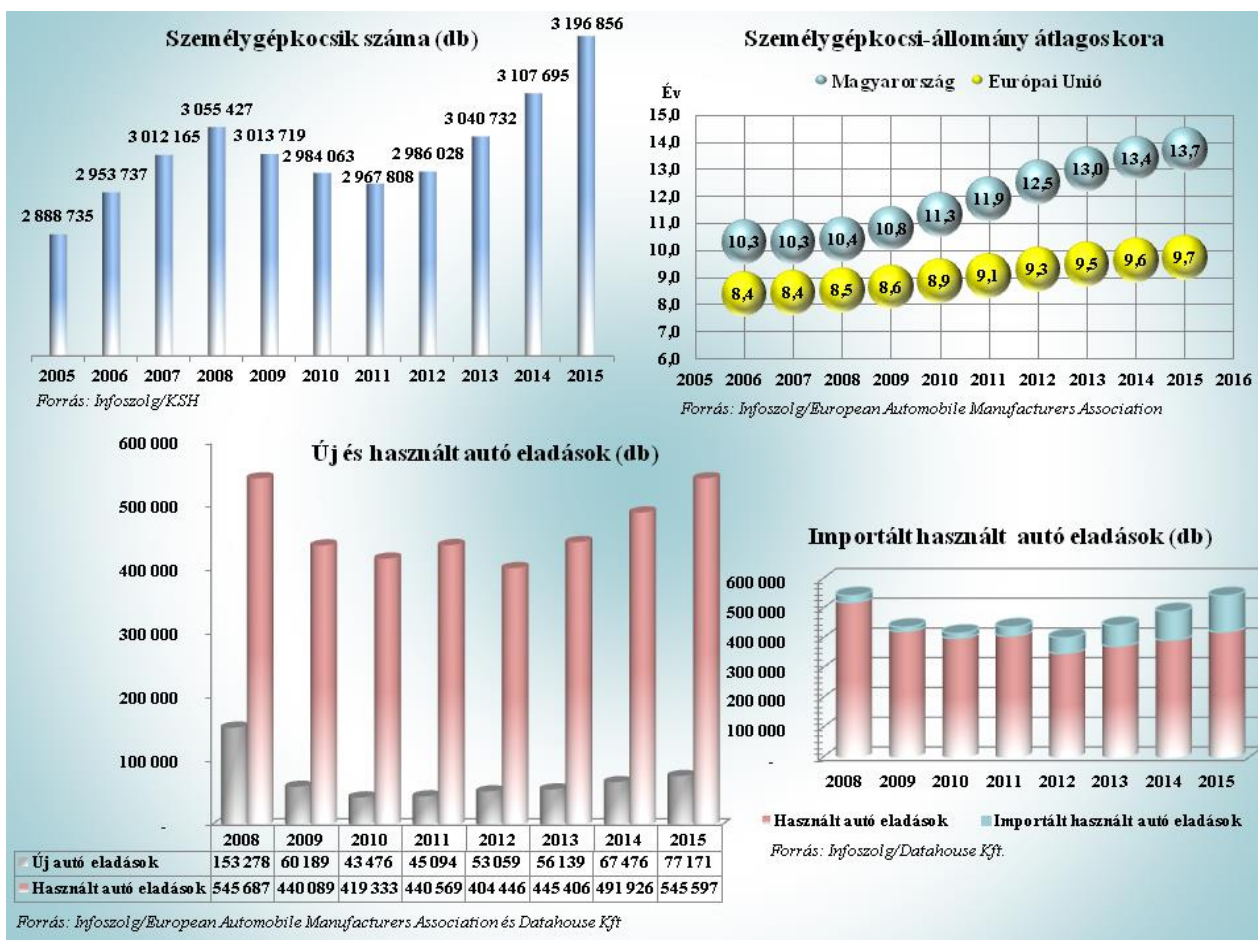
A 2008-as gazdasági válságot követően a magyarországi személygépkocsik, valamint az autóeladások száma jelentősen visszaesett, emelkedő tendencia 2012-től figyelhető meg a piacon. Az új és a használt autó eladások között a teljes időszakot tekintve szignifikáns a különbség. Bár a válságot követően mindkét piacon visszaesés történt, a használt autóeladások száma mára ismét elérte a 2008-as szintet. Az új autóeladások száma 153 278 darabról 60 189-re esett vissza, melyet további csökkenés, majd enyhe emelkedés követett. 2015-ben az eladások száma 77 171 volt, ami továbbra is jelentősen elmarad a válság előtti szinttől. A használt autók piacán a válságot követő évben több, mint 100 000-rel visszaesett az autóeladások száma (545 687-ről 440 089 eladott használt autóra), azonban 2012-től fokozatos növekedés figyelhető meg, amihez hozzájárult az is, hogy a használt autók között egyre nagyobb arányban jelentek meg az importált személyautók. Míg 2008-ban az ártírt használt autók alig több, mint 4 százaléka volt külföldi, addig 2015-ben ez az arány már több mint 22 százalék.

Új autót jellemzően cégek vásárolnak (az értékesített autók 79 százaléka), a magán vásárlók elsősorban a használtautó kínálatból elégítik ki igényeiket, bár valószínűsíthető, hogy a céges vásárlások egy része mögött magán vásárlók állnak ([Magyar Gépjárműimportőrök Egyesülete](#), 2016).

A Robert Bosch Kft. a magyarországi autóhasználati szokásokról 2008 óta két évente készít felmérést. Ez alapján 2016-ban a háztartások 44 százaléka rendelkezik autóval, melyek jellemzően saját tulajdonban vannak, a háztartások 2 százaléka rendelkezik céges autóval. A felmérés alapján, 2016 elején a személyautók átlagos életkora 13,2 év, a járművek 56 százaléka 11 éves vagy annál idősebb ([Bosch Media Service Hungary](#)).

A [KSH](#) adatai szerint a hazai személygépkocsi-állomány átlagos életkora folyamatosan növekszik, az elmúlt 10 évben 3,4 évvel nőtt az átlag. 2015-ben a személyautók többsége 10 évesnél idősebb volt (70,1%, Datahouse Kft.), amit a külföldről behozott autók is növelnek, melyek több, mint fele (55%) 11 éves vagy annál idősebb.

1. ábra: Statistikák a magyarországi személyautókról és autóeladásokról

Forrás: Infoszolg/KSH, European Automobile Manufacturers Association, Datahouse Kft.

KILOMÉTERÓRA-MANIPULÁLÁS

Használt autó vásárlása esetén a legnagyobb kockázatot az autó előéletének hiányos ismerete, az információs aszimmetria jelenti. A használt autókereskedelemben a leggyakrabban, a vevők megtévesztését célzó jogtalan hasznoszerzésre irányuló csalás a kilométeróra manipulálása. Bár az Európai Parlament és a Tanács [2005/29/EK irányelve](#) célul tűzi ki a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatok elleni küzdelmet, valamint a [2014/45/EU irányelv](#) kifejezetten a kilométeróra manipulálása ellen lép fel, az EReg (Association of European Vehicle and Driver Registration Authorities) 2014-es tanulmánya (Vehicle Mileage Registration [Final Report](#)) a kilométeróra csalásra egy Európában létező, valódi társadalmi problémaként hivatkozik.

A használt autó piacon a kilométeróra-csalás gyakori, mivel a kereskedők számára ez a jogtalan extra profitot eredményező gyakorlat a lebukás alacsony kockázatával párosul. Magyarországon például egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető ([Btk. 348.§](#)), tettenérés esetén. A csalás áldozatai elsősorban a megtévesztett vásárlók, akikből az autóért több pénzt csálnak ki, valamint a magasabb vételáron túl ezek a vásárlók jellemzően magasabb fenntartási és javítási költségekkel találják szembe magukat. A további károsultak között vannak a becsületes autókereskedők, akik szenvednek a tisztességtelen verseny miatt; valamint a biztosítótársaságok, amelyekhez több követelés érkezik. Tágabb értelemben a kilométeróra-csalás hatással van a biztonságra és a környezetre is, mivel a manipulálás miatt fontos szervizek maradhatnak ki, valamint a károsanyag-kibocsátás magasabb lehet a kellemténél (Vehicle Mileage Registration [Final Report](#), 2014).

Az Európai Bizottság 2014 októberében jelentette meg a használt autópiacról készített [riportját](#), melyből többek között kiderül, hogy a fogyasztók milyen tényezőket vesznek figyelembe használt autó vásárlásakor. Az első helyen az ár szerepel (64%), amit a második helyen az autó futásteljesítménye (35%) követ.

A jelentés kitér a vásárlást követő egy éven belül kiderült problémákra, melyek 5,3 százalékát a kilométeróra-csalás jelentett. Ez a jelenség az importált használt autók 15 százalékát érintette. A felmérés alapján a kilométeróra-csalások az EU átlagához képest négyszer nagyobb valószínűséggel fordulnak elő Bulgáriában (20%), továbbá különösen magas az előfordulásuk Romániában (16%), Lengyelországban (15%), Magyarországon (13%) és Lettországon (12%).

Mivel az Európai Fogyasztói Központok Hálózatához 2014-ben beérkezett panaszok 2,1 százaléka az új és használt járművásárlásokhoz kapcsolódott, ezért a Hálózat 2015-ben [jelentést](#) készített a témáról. 17 ország (egy válaszoló az USA-ból) 373 azon fogyasztója töltötte ki a kérdőívet, akik valamely, a sajátjuktól eltérő EU-tagállamban vásároltak autót. A válaszadók 86,13 százaléka azt nyilatkozta, hogy valami nem volt rendben a vásárlással. Az azonosított problémák 5 százaléka a kilométeróra-manipuláláshoz/visszatekeréshez kapcsolódott.

A jelentés kitért arra, hogy bár 26 EU tagállamban illegálisnak minősül a kilométeróra-manipulálása (nem illegális: Ciprus, Lettország, Portugália), csak öt olyan ország van, ahol mód van a kilométeróra-állás vásárlás előtti lekérdezésre: Belgium, Egyesült Királyság, Hollandia, Magyarország és Svédország. Franciaországban is lehetőség van a kilométeróra-állás ellenőrzésére, de csak az autó regisztrációját követően.

Jó gyakorlatok

Az EReg [jelentése](#) (2014) alapján a legtöbb ország úgy gondolja, hogy a használt járműpiac átláthatósága és ezáltal a fogyasztói bizalom növelése érdekében szükséges lenne a kilométeróra-állások regisztrálása a műszaki vizsgák,

szervizek alkalmával, valamint az autó eladásakor, mely utóbbi a vásárlók számára jelentene garanciát.

Ma már több országban is kötelező a műszaki vizsgák alkalmával a kilométeróra-állás regisztrálása: Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Írország, Izland, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Németország, Svájc. Mind az EReg, mind az Európai Fogyasztói Központok Hálózatának jelentése a Belgiumban és a Hollandiában működő rendszert emelte ki, mint jó gyakorlatot.

Belgiumban 2006 óta működik a [Car-Pass](#) nevű rendszer, mely valójában egy olyan igazolás az autóról, mely tartalmazza a jármű regisztrált kilométeróra-leolvasásait és a rögzítés idejét, melyet ábrán is szemléltetnek, valamint olyan egyéb információkat az autóról, mint annak gyártmánya és típusa, első belgiumi regisztrálása, valamint a jármű rendszáma. A jármű kilométeróra-állását minden karbantartás és javítás alkalmával központilag regisztrálják, az adatokat a Car-Pass nonprofit szervezet kezeli. Az igazolást az eladó kéri ki, aki lehet kereskedő vagy magánszemély is. Az igazolás nem lehet két hónapnál régebbi, illetve a vásárló elállhat a vételtől, ha nem adják oda az igazolást. Nem szükséges azonban a Car-Pass igazolás abban az esetben, ha a vásárló kereskedő.

A rendszer sikeres működését jelzi, hogy 2015-ben (az importált autókat nem beleértve) csak 1197 járműnél találtak kilométeróra-csalást, ami az összes Car-Pass igazolással rendelkező autót tekintve 1000-ból kevesebb, mint két esetet jelent (Car-Pass: [Annual Report 2015](#)).

Hollandiában a belgához hasonló rendszer működik. A kilométeróra állását minden műszaki vizsga alkalmával a [Nationale AutoPas](#) (NAP) adatbázisban rögzítenek, melyet 2014 januárja óta a holland közlekedési hatóság (RDW) kezel. 2014 elején 5 százalék volt azoknak a járműveknek az aránya, melyek kilométeróját manipulálták (Vehicle Mileage Registration [Final Report](#), 2014).

A MAGYAR GYAKORLAT

A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló [1999. évi LXXXIV. törvény](#) alapján a járműnyilvántartás bizonyos adatai az adatszolgáltatás céljának és jogalapjának igazolása nélkül nyilvánosan, közvetlenül elektronikus úton is lekérdezhetőek. A KEKKH (Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala) 2012 januárja óta regisztrálja a hazai autók futásteljesítményét minden tulajdonosváltás és műszaki vizsga alkalmával. 2015 ősz óta a KEKKH [Gépjárműadat-lekérdező](#) felületén, térítés ellenében és Ügyfélkapus regisztrációt követően bárki számára megismerhetőek egy adott gépjárműre vonatkozó, a használt autó vásárlása szempontjából fontos adatok (pl. kilométeróra állás és rögzítés időpontja, körözés ténye). A rendszer a vásárlás kockázatait hivatott csökkenteni, és így a visszatekert

kilométeróra problémájára megoldást nyújtani. 2016 óta a szolgáltatás mobil applikáción keresztül is elérhető ([Autoszkóp](#)). Az adatbázis csak a Magyarországon forgalomba helyezett autók adatait tartalmazza. A külföldről behozott használt autók esetén a márkaszervizek nyújthatnak segítséget, melyek a korábbi kilométeróra-állást és javításokat vissza tudják keresni, amennyiben az autót márkaszervizbe hordták.

Jelenleg folyamatban van az Európai Unió tagállamok adatcserét szolgáló közös informatikai rendszer, az [EUCARIS](#) (Európai Gépjármű és Vezetői Engedély Információs Rendszer) kidolgozása. A rendszer célja, hogy egy másik tagállam hatósága ellenőrizhesse a külföldről behozott gépjárművek adatait (pl. kilométeróra-állást) az újbóli nyilvántartásba vétel előtt. Magyarország 2014 májusa óta tagja a rendszernek.

Források:

- [1999. évi LXXXIV. törvény](#) a közúti közlekedési nyilvántartásról
- KEKKH [Gépjárműadat-lekérdező](#)
- EUCARIS [honlapja](#)
- Az Európai Parlament és a Tanács [2005/29/EK irányelve](#)
- Az Európai Parlament és a Tanács [2014/45/EU irányelve](#)
- European Commission (2014): Consumer Market Study on the Functioning of the Market for Second-hand Cars from a Consumer Perspective. [Final Report](#)
- EReg (2014): EReg Topic Group XIII. Vehicle Mileage Registration. [Final Report](#).
- The European Consumer Centres Network (2015): What to look out for when you're bargain hunting. Cross-border car purchases. [Report](#)

Készítette: Vajda Adrienn
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486